

Передплата

«РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:

на цілий рік . . . 30 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
а в місяць . . . 1/70 кор.

За границю:

цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків

Повсякчасне число по 10 сот.

РУСЛАН

«Варемши-ши-очи і друку ми варемши: а не возьмеш мплости і віри не возьмеш, бо руске-ши-серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5^{1/2} год. пополудня.

Редакция, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. 1. п. Дембровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавмана.

Рукописи звертає слідше напередні застереженя. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Волокський дневник про угорських Русинів.

(X) Великий дневник волокський видаваний в Угорщині п. в. «Гурта» подає вельми замітний відзив про угорських Русинів виставлених там на цілковите змадрщення. Ось що між иншим пише сей дневник:

«Дневникарство доси занедбувало писати про угорських Русинів, позаяк привикло вважати тамошнє руске населєнє, числом окола мільона, майже запропаченим. Справді мольох малярської загорілости ликуєв уже більшу частину сего народу, а малярщенє поступає і дальше широкими розмірами вперед. А всеж таки є ще руский нарід в Угорщині доволі численний, щоби успішно оперти ся грізній шогибелі.

«Одначе в останнєх десятилітєх нічого не зроблено, щоби зломити осоружнє малярске ярмо, нічого, щоби собі присвоїти культуру своїх австрійских побратимців, і взагалі нічого, щоби двигнути ся до якогось скупня культури. Викликанє штучно малярскими гнобителями сповєріянє рускої мови виставило угорських Русинів на цілковите винародовленє.

«В часі абсолютизму ще, коли в сторонах заселених Русинами був великий руский народолюбєць Добрянський*) губернатором, намагав ся сей з горячою любовю своему народови відданий і сумним положенєм своєї завмираючої народности до найбільшої рішучости спонуканий муж, зломити столїтєми триваюче обумиранє свого народу а єго намаганя, як здавало ся, осягнули деякі успіхи. Але з занепадом абсолютизму занєпали також єго змаганя. Малярські гнобителі, в своїй зухвалій нетерпимости, вмїли собі приєднати найважнїйший чинник в житю народу, руске духовенство.

«Держава зумїла приманити тих сьвященників, котрі забули на свою честь і запродали найсьвятїйші права свого народу, тих сьвященників, що як раз покликані піддержувати і скріпляти народну сьвідомість і все робити, щоби нарід побирав спасенну науку віри у сво-

*) На нещастє однак Угорської Руси Адольф Іванович Добрянський, від часу побуту російских війск в Угорщині (1848—49) пособляв там обєднителнїй ідеї Погоднїйській і тим довїв руску інтелїгенцію до гордованя рускою мовою яко хлопскою, мало образованою, так що она чєпила ся спершу москвошцини а відтак перейшла до малярщини. — Ред. Русл.

їй матернїй мові. Від Владики аж до останнього церковного півця трудить ся весь клир дозволеними і недозволеними способами з найогидлївїшою безглядностю окола малярщеня руского народу і докладає всіх заходів, щоби єго вичеркнути з історії народів. Теперїшнїй єпископ,*) котрий свого часу, як був ще ректором ужгородської семінарії, грав ролю великороса, забуває у своїй несумлінности, що він перед Божим престолом вічної справедливости буде відповідати за свою паству і проявляє злочинну покванність, щоби сповнити службу ідолови «Малярщини».

«Одиноке огнище рускої культури в Угорщині, гімназія в Ужгороді, видана державі,**) Викладною мовою в духовій семінарії є малярска, учительских семінарий руских зовсім нема; але затє дбає малярска держава і ушасливає нарід малярскими учителями, щоби они вичули Русинів малярської «державної мови». Сьвященники, котрі деколи насупроти свого народа радо величають ся «Великороссами, русскими», приймають тайно державою для затуманюваня народу системізовані високі дотації. Учителі забувають на своє взнеслє признаєнє і лєдві посїдають ся з одушевленя «великою ідеєю» малярської пропаганди, а тимчасом нещасний нарід пропадає в найглибшій темряві.

«Третим важким чинником для винародовленя сего інтелїгентного народу є єго убожество. То що, ще сей нарід посїдає з землі, забирають єму жидівські переселенці з Галичини найнесумліннїшою лихвою, так що незвичайно лихим матеріальним положенєм руского народу була приневолена держава заняти ся і оснєвати т. зв. Ruthen actio, щоби ослабити страшний вплив сих пявок. Але завдяки впливам Польського і подібних кругів діяльність сего товариства зовсім занєпала.

«Темнота і велике убожество довели до того, що нарід покидає громадно свої рідні ниви, котрі не приносять єму вже нічого окрім нужди, і глядить нової батьківщини за морем.

«Але від якогось часу заносить ся на лїпше. Деякі молодці, одушевлені горячою любовю для нещасного народу, зумїли розбудити лагідний рух і спону-

*) Фірцак.

***) Школи в рускій області Угорщини були віроїсповідні і удержувані громадами, і мали викладну мову руску. Тепер правительство перемїнує їх на державні і впроваджує малярску мову. — Ред. Русл.

кали инші живла охочі до роботи, протидїлати веденій рах force гнобителями маляризації. Будучина і честь сего народу спочиває в руках сих молодих людей. Поки що малі ще успіхи сих людей, позаяк власти роблять їм нечувані перепони, почавши від міністра-президента аж до податкового езекутора, від духовенства і учительства, як і від підлих земляків, а ті перепони можуть ударемнити змаганя сих молодих людей.

«Про їх діяльність мало ще говорять в Угорщині, бо якби лише помічено сю роботу, то сим людям довелась би доля мученича всіх вірних синів народу. Так чимало переслїдовань гнобителів витерпів профєсор богословія Гебе, визначний публіцист, сьвященик і редактор періодичної церковної часописиси «Листок» Фенцик і Жаткович Сей останній утік з краю і є тепер редактором великої часописи в Америці «Американський Лист».

«Сей рух піддержують їх братя з Галичини і вертаючі з Америки переселенці, а не треба забувати і 12 волокских богословів, котрі також свою лепшу дали до спасєня угорських Русинів і їм вказали дорогу до подвигненя».

Автор кінчить єю статью словами надїї на лїпші часи. Ми вже також відзивали ся, що рускі послї в австрійским парламенті будуть мати нагоду при справі австро-угорської угоди вказати на одиноко можливу розвязку національного питаня в Австро-Угорщині («Дїло на се замїтило, що ми не маємо права мішати ся в угорські справи!), они повинні також сказати своє слово про нечуване гнобленє і визискуванє угорських Русинів. Налєжалоб також порозумїти ся з провідниками угорських Волохів, котрі найбільшу з усіх немалярских народностей розвинули діяльність проти маляризації, як і з провідниками Словаків, найблизших сусїдів, а чимало моглиб причинити ся до розбудженя національної сьвідомости нашї богослови поважно і розумно поведєною роботою і навязанєм взаємин з угорскими богословами.

Промова посла д-ра Евг. Олесницького

виголошена на засїданю палати послів дня 9. липня 1907 при дебатї над бюджетовою провізорією.

(Дальше.)

Дальші нашї національні жаданя відносять ся до урядового язика галицьких і буковинських державних урядів

Ся справа, так дуже важна для кожного народу, доси у нас не поладнана. Для Галичини видано в р. 1869 розпорядження, котрим у всіх урядах цілого краю заведено польську урядову мову. Те розпорядження є в різкій суперечности з постановою §. 19-ого основного закону державного і не згоджує ся також з дійсним станом річий. Ми, Русини, на нашій землі, де живемо в так переважаючим числі, ніколи не можемо зречи ся права до рускої урядової мови і жадано від правительства поладження сеї справи законом, що має установити спосіб виконання §. 19-ого основного закону державного.

Не ліпше має ся річ також на Буковині. Там жаден урядник не є обов'язаний знати руску мову в слові і письмі. В судах є багато судиїв, що не розуміють сторін. Судейські вирокі не від судиї залежать, а від протоколянта, котрий ззнання свідків і сторін по своему толкує. Нема там руских написів і друків, а навіть картки до голосованя при останних виборах були лише німецькі.

Сему лихови треба зарадити. В сій справі треба засадничо поступати. Коли основні закони державні мають бути для всіх громадян держави, то треба видати язовий закон для цілої держави, для всіх країв і для всіх народів. Сего жадано від нового парламенту.

Нова палата послів має ще дальші важні задачі: поглибити закони, котрі забезпечуть державним громадянам права і св.боди; скріпити законну поруку тих прав і свобод та все, що противорічить тим правам, усторонити; словом, теперішню конституцію піддати основній і духови часу відповідній ревізії. (Живі притакування і оплески).

Від нової палати домагаємось перетвореня держави в державу права і свободи, в державу, що має бути для народів спокійною вітчизною, а не в'язницею. Для того треба всьо ухилити, що визначає ся противними конетитуції змаганями. Треба знести всі закони і розпорядження, котрі нарушають і обмежують громадянську свободу і повагу.

На жаль є в Австрії ще багато законів і розпоряджень, виконуваних лише тоді, коли кому подобає ся, так що їх виконуване залежить тільки від самоволі властей. Сюди належить передовсім ославлене розпорядження з 20. цвітня 1854 р., т. зв. »Prügelpatent« або, як у нас в Галичині кажуть, кавчуковий патент, що завів в Австрії поліційне судівництво. І се судівництво є в Австрії доси в уживаню, хоч основний закон державний постановляє, що нікому не можна відказати законного судиї, хоч врешті карний закон з р. 1852 обіймає всякі можливі каригідні вчинки. Таким чином те розпорядження є на людей так невинних, що жадного карного параграфу не можна до них приложити (сьміх), а таки випадає їх укарати; а визначає ся він тим, що можна его прикласти завсїгди і до кожного. На підставі того розпорядження карає ся у нас в Галичині що року сотки і тисячі невинних громадян. На підставі того розпорядження розпочато від трьох літ цілком неправну нагінку на гімнастичні товариства „Січи“ і у великій ча-

сти нашого краю заведено формальний стан облоги. Дотичні випадки відомі високої палаті з численних інтерпеляцій руских послів, вношених в останній сесії.

Сюди належить дальше губерніяльне розпорядження з д. 21. мая 1833 ч. 3664/През., котрим заборонено грошеві складки без дозволу власти. Наведу тут кілька цікавих випадків, як виконують у нас те розпорядження політичні власти. І так староство в Підгайцях засудило д. 7. мая 1906 р. ч. 12.028 трьох селян, Федя Загородного, Івана Білила і Николу Кюника, кожного на 50 К карі за те, що зібрали 10 кг. і кілька мисок ячменю і кукурудзи для родини одного судово засудженого селянина. Староство в Мостисках наложило на підставі того розпорядження на Івана Возняка і Михайла Савицького з Підлісок по 40 К карі за те, що на однім вічу, уладженім в справі виборчої реформи, зібрали 1-20 К на телеграму до президента міністрів. Староство в Бучачи наложило на Івана Лялика, Івана Стефаницького і Стефана Смирка по 100 К карі за те, що вони зібрали кілька корон на дорогу для вибраних відпоручників на віче до Львова.

Я навів тут лише кілька випадків для прикладу, але є їх дуже багато і они характеризують цілу систему, як то галицька адміністрация переслідує і давить всякий рух, звернений проти верховодячого польского сторонництва. Використує она навіть такі постанови, як пр. губерніяльне розпорядження з д. 29 мая 1827 ч. 32.382, про уладження танців з музикою. І так староство в Товмачи засудило старшину руского гімнастичного товариства »Сокіл« з Долини за уладження музики і танців на грошеву кару, і то голову товариства на 20 корон, а двох виділових, що зухвало і небезпечно танцювали (сьміх), та скрипкаря (сьміх), що небезпечно грав, кожного на 10 корон. (П. Ельнбоген: Чи то була загранична скрипка?) Ні, скрипка була крава. Цікавий то причинок до реформи карного закону: в Галичині можна допустити ся каригідного вчинку також танцем і грою на скрипці.

Через те, що є в Австрії незгідні з конституцією законні постанови, котрі можна самовільно виконувати, коли хто хоче і против кого хоче, виходить цілковита непевність права. Про ту непевність читав я недавно бистроумну замітку, що она належить до австрійского вихованя. Всякий має відчувати над собою грізбу, а вже постарано ся о те, щоби его завсїгди можна покарати, коли тільки він не сподобає ся кому. Кажуть, що се належить до вихованя австрійского характеру (сьміх), до державних засад старої Австрії. Тим більше є се пильна задача сеї високої палати, що виїшла з цілком інших, нових течій, всіми способами подбати, щоби ті давні державні засади упрятано.

Основної реформи вимагає також закон о товариствах і о праві згромаджень. Теперішні постанови тих законів страшно нарушують не тільки права, але й повагу та честь австрійских громадян, віддаючи їх під надзір поліції. (Притакування).

Дивна річ, що зрілим і повнолітнім громадянам не вільно без повідомленя і дозволу власти та без поліційної асистенції говорити о своїх справах, так що навіть посол після довершеного вибору не сьміє без тих формальностей явити ся перед своїми виборцями.

Після австрійської карної процедури навіть обжалованому о злочин вільно, коли вже дістане акт обжалованя, говорити з своїм заступником без асистенції урядника; а закон о зборах не дозволяє громадянам держави навіть того, що вільно обжалованим о злочин. (Щира правда!) Коли ходять о те, щоби на зборах не постановлено чогось каригідного, то держава має досить способів не допустити до виконаня постанови, а винуватих потягнути до одвічальности; але ніхто не має права підозрівати громадянина наперед о каригідні наміри і для того, его віддавати під надзір поліції. (Живі признаня і оплески).

Реформа тих законів дуже лежить на серці і ми незабаром станемо перед палатою з відповідним внесенєм.

(Конець буде).

Доля наших емігрантів.

(Дальше.)

В р 1895 і 1896 відбула ся масова еміграция з Галичини до Бразилії, причім діяли ся не до описаня сцени визиску і обманьств. Проф. Семірадзкий в кількох донесенях до галицького виділу краввого, а австро-угорский генеральний консуль в Генуї в письмі до галицького намісництва, описує визиск зі сторони агентів, властителей заїздів і баришівників (при виміні грошей), а також перевожене емігрантів без їх відома і против їх волі не до рільничих держав Бразилії, а до держав, в яких управляют каву, де бразилійські »fazenderos« поводять ся з ними просто як з невільниками.

Австрійский ген. консуль в Rio de Janeiro описує 4. січня 1896 па основі донесеня корабельного лікаря д-ра Маркіза Ляпоріті долю 1536 емігрантів на однім італійським кораблі. Вже сама утяжлива подорож, брак місця і здорової поживи, брак воздуха, нехарність, спека і морська слабість, спричинило у кормлячих материй висохненє молока, а наслідком сего була смерть немовлят на кораблі; наслідком корму повмирали старші діти; дорослі, знеможені довгою і тяжкою подорожю і перебутими моральними терпіннями, позападали з причини пануючої в Janeiro спеки на жовту фебру. А кілько то подібних випадків діє ся на інших кораблях?!

Деять галицьких повітових виділів звернуло ся в початках 1896 р. до міністерства заграничних справ з просьбою о охорону емігрантів зі сторони консулятів і приділенє до них урядників, які володіють бесідою емігрантів. Міністер заграничних справ граф Голуховский відповів на сю просьбу 7. червня 1896, що він поручив консулятам в півн. Америці і Бразилії, вивідатись близше про положенє емігрантів польської народности в їх урядових повітах і здати з сего звіт, о-

дначе великого успіху з сего він собі не обіцяє, противно яко найліпше жерело інформаційне уважає він поїздки до колоній, які в 1896 р. урядив був галицький виділ краєвий.

Щоби бодай в часті запобічи визискови галицьких емігрантів, наказав галицький намісник князь Сангушко 12. січня 1896 як найбільше розповсюджуване між селянством поголоски, що бразилійське правительство застановило роздачу вільних карт з Генуї, а також велів відказувати дозволу емігровання тим емігрантам, які не моглиб виказати ся цілковито заплаченою корабельною картою і 50 зл., або 200 зл. для дорослого, а 100 зл. для кожної дитини понизше 10 літ, вкінці зарядив в порозуміню з дирекціями залізниць, щоб емігрантам відтепер продавано карти лише до тих потягів, які приходять до Відня в ранніх годвах, щоби в сей спосіб улекшити контролю агентів. Заразом поручив староствам впливати на суди і нотарів, щоби они, о скільки можливо, не допускали до передчасної і легкодешної продажі ґрунтів селянами.

В тім часі поставило італійське правительство жаданє, щоби кожда партія емігрантів мала свого провідника, без якого просто не перепускано емігрантів через границу. Се вийшло в користь агентам, які незнаючим італійської бесіди емігрантам накидались на таких провідників. На дозвіл переходу через границу треба було нераз доволі довго ждати, а міжтим бідні емігранти мусіли серед острої зими в надграничній стації Понтафель або у Відни видавати свої ошадности на живність і мешканє.

(Дальше буде).

Просимо відновити передплату.

Новинки

— **Календар.** В п'ятницю: руско-кат.: Атаназія; римо-кат.: Вінкентія з Пав. — В суботу: руско-кат.: Томи препод.; римо-кат.: Чеслава і Кас.

— **Ексц. Епископ Чехович** виїхав на чотири тижні до купелів.

— **Перше іменованє гімназійних учителів** краєвою радою шкільною на основі нового організаційного статута відбуде ся на повнім засіданю кр. ради шк. дня 29. с. м.

— **На віденськїм університетї** відбула ся дня 17. с. м. промоція о. Василя Барана, св'ященника станіславської епархії, на доктора св. богословія.

— **Всім патріотам під розвагу.** Нині, коли москвофіли скинули маску, всі наші свідомі патріоти повинні на кождім місци пояснити народови, що москвофіли, се не „противники фонетики“, які будьто би лише тому до народовців не признають ся, але що се Москвичі, які перечать нашому народови права на самостійне жите, що се ренегати, які від нашого берега відстали, а до чужого не пристає, що се люди, які піддали ся під провід авантюриків, заплачених Юдиним грошем. Нехай нарід знає, з ким має до діла. Се обовязок кожного свідомого патріота і ми певні, що кождий з них его сповнить!

— **Отвратительно.** „Галичанин“ згадує лише про „яйцебитіє“, устроєне пос. Королеви, про другу часть програми, про „мордобитіє“ „благоразумно“ мовчить. Москвич з під Го-

родка, гаспадин Димитрій Вергун називає „яйцебитіє“ „фактомъ отвратительнымъ“ і каже, що молодіж не повинна була устроювати сего „зрѣлища“ „особенно, въ виду присутствія масы крестьянъ, изъ которыхъ нѣкоторые осудили образъ дѣйствій молодежи“ (видно, що в селян більше розуму, чим в „русской маладьожі.“) Як зачуваємо, селяни прирекли, що „попользуютъ са“ тими самими середниками, скоро лише котрий з „русской маладьожі“ прибуде на агітацію на село. „Паничів — казали селяни, треба вчити розуму, бо школа їм его не дала“. Буде „новое зрѣлище“. Гаспадин Вергун згадує, що се вже третє з ряду „яйцебитіє“. Вперве обкидано яйцями в духовній семінарії нелюбленого професора (д-ра Черлюнчакевича), вдруге митрополита Сильвестра Сембратовича, втретє д-ра Короля. При сій нагодї стверджує гаспадин Вергун те, що не раз заперечував „Галичанинъ“, що обкиданє яйцями митр. Сембратовича мало лихі наслідки, бо замкнено віденську, духовну семінарію (звичайно посуджовано о те „украинцевъ“), та побоюєсь, щоби також „последнее яйцебитіє не имѣло плохихъ послѣдствій“. „Яйцебитіє“ д-ра Короля д. Вергун осуджує, зове его „некультурнымъ“, але виправдує обкиданє яйцями митрополита, бо в сей спосіб „маладьожь“ дала „выраженія своихъ взволнованныхъ чувствъ“. Отсе розумно! Найліпше користувати ся двома мірами — так після потреби!.. Хитрий сей Москвич з під Городка!

— **3 Холмщини** доносять „Раді“: В ночи з 11. на 12. с. м. холмська поліція, прийшовши до друкарні Ерліха, де вже було в роботі перше число української газети „Буг“ (щотижневої), яку видавав помічник пристава повітового Л. Сполітак, розсипала склад, забрала рукописи й свідощтво на видавництво. Редактор-видавець не був ні об чім повідомлений.

— **Сторож „Народного Дому“ про „яйце“ і „мордобитіє“.** Алеж, господине, каже оден сторож, та тут так пани били ся кулаками і палицями, що аж дудніло. Та до чого то! Чи не могли студенти наговорити послам „від тата та мами?“ Або чи не вистало би, як би їм були наплювали в лице?... Все так „делікатнійше“. А то так по лиці пражили, що аж лящило, та то ще посвячену голову побили. Та нехай би були голову закрили, а били там, де не посвячувано, не булоб „публіки“. Ігі! А як промовляли! Оден таке казав: Колись „путешествовали“ (має бути: нашествовали) на Русь Татари, „послі“ Ляхи, ще „послі“ „Українці“, а тепер „сваї русск-її“. Ігі! Та де „сваї“ „путешествуютъ“. Они в карти по ночах в касинї грають. То спокійні люди. За що їх бати, або обкидувати яйцями?..

— **Славянські язика в парламенті.** Протокол з засіданя палати послів з дня 12. с. м. перший раз приносить внески, інтерпеляції і петиції в неїмецькїм язичі. Є там в чеській мові внесок проф. Челяковського і тов. в справі заложєня ІІ чеського університету в Берні (по чеськїм оригіналі є німецький переклад), є в чеській мові інтерпеляція пос. Срба, і дальших 7 чеських інтерпеляцій, є в польській мові три інтерпеляції пос. Яховича, Бомби і Цюнглі (з німецькими перекладами) і є також німецькі інтерпеляції пос. кс. Пастора і дир. Цегльнського. З Задару доносить орган пос. Біянікіного Nar. List, що всі уступки в справі мови в парламенті, зроблені Чехам, відносять ся також до інших Славян. Німецький союз послів ухвалив поставити в палаті внесок на признаєє німецького язика яко урядового в парламенті.

— **Польська організація на Білоруси** В Кугер-і litewsk-im замістив п. В. Жуковский звіт із зїзду представителів Поляків з губерній минської, витебської і моголівської, які становлять територію Білоруси. Народи зїзду тривали два дні 13. і 14. с. м. а вислідом їх було ухвалєне отсих резолюцій, які подаємо в скорочєню: 1) Організує ся „Польский демократичний союз на Білоруси“ якого програмою є праця над піднесенєм просвіти і суспільно-економічного стану на Білоруси без ріжницї народности, клас і віроїспо-

відань із спеціальним уягядненєм польської культури в тих губерніях. 2) Союз буде змагати до заведеня автономії в громадах, повітах і губерніях Білоруси. 3) Задачою союзу буде стреміти до скріпленя економічної вартости господарств через ведєне одноцільної управи, управльненє сервітутів і переведєне комасацій. Дальше союз узнає незайманість культуральних господарств і управлюваних власним інвентаром. Всі винні землі має ся викупити, о скільки сего вимагають загальні краєві потреби. Ті землі можуть переходити лише на власність місцевого населєня. 4) Союз признає потребу ширєня просвіти в рідній мові; передовсім працює в тім напрямі між польським населєнем, а пильно поширає просвітну організацію в язичі місцевого населєня, білоруского і малоруского. 5) Союз приступає до праці і виберає головний комітет, в якого склад входить по двох представителів польського населєня з названих трєх губерній. Що до виборів до трєтї думи, порішено взяти в них участь і ділати разом з иншими політичними групами, які стоять на програмі конституційній і опозиційній, а придержують ся основ програми „союзу“.

— **Хитрий добродій шкільної дїтвори.** „Ділови“ пишуть: В селі Виспї, рогатинського повіта, є о. П. К. предсідателем місцевої ради шкільної. Сего року на пописі в місцевій школі розщєдрив ся о. парох та роздавав дїтворі в нагороду пильности образки. Подумаєте може, що закупив образки в Рускїм Тов-і педагогічнім або в Ставропигійській книгарні? Ого! Дотепний приятель дїтвори повітянав образки з ріжних каталогів і цїнників та й обділив ними дїтвору. А та дїтвори так тим утішила ся, що зараз в очах свого добродія подерла гарні образочки. До наших рук дістало ся кілька таких образків. Ось опис одного: На однім боці образ Матери Божої з дитячком на руках; під образцем такий текст: Nr. zamów. 42, Artystyczne obrazy olejne o wszelkiej treści religijnej (malowidło ręczne a nie druk) w efektownych pozłacanych ramach objętości 85/98, sztuka K 35—40. На другім боці два столи ідальні і кавальчик креденса та короткий опис тих креденсів з поданєм цїни.

— **Мовчанка то золото.** Марко Твен, американський письменник, перебуваючи недавно в Лондоні, не виголосив промови в амер. амбасаді, як сего всі надїяли ся. Того самого дня гостив Твена у себе англійський король і спитав его про причину мовчанки в амбасаді. На то відповів Твен: „Як би я був промовив в амбасаді, то американські часописи були би надрукували мою цілу промову даром, а так я продав редакціям ту промову за 600 доларів. З сего показує ся, що мовчанка то золото“.

— **Дрібні вісти.** Др. Яків Невестюк, лікар, переносить свою канцелярію з Мостів великих до Бережан. — Великий пожар вибух вчєра в фабриці деревляних виробів І. Рознера в Рісні польській коло Л. вова і наробив шкоди на кількадесят тисяч корон. Огонь спинила міска сторожа пожарна зі Львова і добровільна сторожа з Рісни. При ратунку попекли ся два пожарники: Одному з них упав на голову горючий бальок, а другий попік ся зриваючи з даху горячу бляху.

— **Поправка ошибки.** В статі п. „Похорони рутенщини“ у вчєрашнім числі при укладаню шпальт пропущєно дві стрічки в 1. шпальті ІІ. сторони в 13. стрічці з гори: Те місце має звучати: „Се доля кожного трупа. А сі черви вилзали з трупа ще за життя в виді „москвоєвского питаня“ в Галичині“.

Оповідки.

— **Послїдній репертуар руского театру в Сокалі.** Салі „Народного Дому“ початок точно о 8. год. вечєром. Білєти продає торговля п. Волковського.

В суботу дня 20. липня с. р. „Фавст“ опера в 5 діях є 6 відслєвах К. Гунода.

В неділю дня 21. липня с. р. послїдне пращальне предстаєленє „Свати Мусія“ народна оперета в 3 діях.

— 3 перемискої епархії. Відпуску для покріплення здоров'я дістали оо.: Вас. Яремкевич, Ал. Сінкевич, Ів. Литинський, Сем. Кульчицький і Ів. Бірецький на 4 неділі, Ант. Захарясевиць і Кипр. Хотинецький на 5 неділі, Єр. Куновський і Теофіл Скобельський на 8 неділі, Вікт. Решетлович і Євг. Хил'як на 6 неділі і Мих. Ольшанський на 3 місяці. — До канонічної інституції на Кореницю визначений о. Стеф. Дорош. — Презенту дістали оо.: Стефан Кмицикевич на Гусаки і Лев Пясецький на Реклинець. — Завідателем в Шмиткові поставлений о. Юл. Криницький. — Увільнені від конкурсового іспита оо.: Ів. Яросевич в Райскім і Климент. Хотинецький в Червнях. — Крилошанські відзнаки дістав о. Антін Шведицький в Старім-Селі. — Правительство продовжило дотацію з релігійного фонду на дальший оден рік парохіяльним сотрудникам в Михайлевичах (дек. дрогобицького), Бутинах, Желдиці, Климківці і Добросні.

Телеґрами

з дня 18. липня 1907.

Відень. На нинішнім засіданню палати посол Романчук поставив внесок на установлене трибуналу для виборчих справ.

Відень. Бюджетова комісія прийняла правительственну предлогу вичеканити ювілейні монети.

Сеуль. Корейський президент міністрів під напором Японії визвав цїсаря, аби з причини вислання до Гаґи депутатації зрік ся престола.

Школи і курси удержувані Руским Товариством педагоґічним у Львові.

I. Дівоча п'ятикласова школа виділова ім. Шевченка з правом публичности.

В шкільнім році 1906/7 було записаних 147 учениць. Вислід класифікації був слідуєчий:

В I. кл. одержали на 29 дівчат: 7 дуже добрий поступ, 15 добрий, 4 достаточний а 2 недостаточний; 1 дозволено поправити по фєриях оден предмет.

В II. кл. одержали на 29 учениць: 8 дуже добрий поступ, 10 добрий, 5 достаточний, 3 недостаточний а 1 дозволено поправити по фєриях оден предмет, 2 учениці виступили.

В III. кл. одержали на 38 учениць: 8 дуже добрий поступ, 17 добрий, 6 достаточний, 4 недостаточний а 3 ученицям дозволено поправити по фєриях оден предмет.

В IV. кл. одержали на 33 учениць: 9 дуже добрий поступ, 14 добрий, 4 достаточний, 2 недостаточний а 1 дозволено поправити по фєриях оден предмет. 2 учениці виступили а 1 умерла.

В V. кл. одержали на 18 учениць: 8 дуже добрий поступ, 7 добрий а 3 достаточний.

Разом одержало на 147 учениць: поступ дуже добрий 40, добрий 63, достаточний 22, недостаточний 11, поправку з одного предмету 6, 6 виступило а 1 умерла.

Збір учительський виділової школи складав ся з кінцем літнього півроку з 17 осіб. В его склад входили учительки і учителі: В. Адриянович, М. Арданівна, О. Бережницка, С. Войниловичівна, о. А. Гаврицак, М. Галіковска, Е. Гошовска, др. М. Коцюба (директор школи), К. Малицка, І. Мариняк, Г. Мартинюк, Т. Мартиняк, О. Прокешівна, Е. Сабатівна, М. Тороньска, О. Тороньска, С. Федів. (Управителька школи О. Кулачковска від 7/XI. 1906 з причини недуги на відпустці).

II. Приватна женська семінарія учительска.

В шкільнім році 1906/7 було в чотирох класах 114 учениць.

Вислід класифікації був слідуєчий:

I. кл. Записаних 35, з тих а) першу класу з відзначенем одержали 6, б) першу класу 18, в) другу класу 1, г) поправку з одного предмету 5. 4 учениці виступило а 1 умерла.

II. кл. Записаних 42, з тих одержали а) першу класу з відзначенем 4, б) першу класу

23, в) другу класу 3, г) поправку з одного предмету 8. Виступило 4 учениці.

III. кл. Записаних 26, з тих одержали а) першу класу з відзначенем 4, б) першу класу 18, в) другу класу 0, г) поправку з одного предмету 3. 1 учениця виступила.

Разом у всіх трьох класах одержали а) першу класу з відзначенем 14, першу класу 59, другу класу 4, поправку з одного предмету 16, 9 учениць виступило а 1 учениця умерла.

IV. класу. Записаних 11, з тих приступило 10 учениць до іспиту зрілости в п. к. семінарії учительській женській в Перемишлі а одна ізза неповного числа приписаних літ приступить до іспиту по фєриях.

Сьвідцтво зрілости одержали: 1. Будичівна Марія, 2. Будзиновска Ірина, 3. Горалевичівна Наталія, 4. Заячківска Марія з відзначенем; 3 ученицям дозволено поправити іспит з одного предмету по трох місяцях, 2 репробовано а 1 учениця відступила від іспиту. Збір учительський семінарії складав ся в сїм році з 23 осіб. В его склад входили учительки і учителі: Алиськевич А., Боберський І., Бережницка О., Гонсьоровска К., Гриньовський П., о. Кархут С., др. Коцюба М. (директор), о. Копитчак Б., др. Коцовський В., др. Левицький В., Левицький Ю., о. Лежогубський Т., др. Макарушка О., Матківска С., Мауге Г., Мороз М., др. Озаркевич Е., Прокешівна О., др. Рудницький С., Сальо Л., Цеглинський Р., Ціммерман К., Яворський Л.

Шкільний рік закінчив ся в обох школах дня 30. червня. По богослуженю в катедр. церкві св. Юрія роздано сьвідцтва, причім о. Лежогубський і п. Малицка пращали горячими словами опускаючих школу а учениця п'ятої класи І. М. в імени товаришок подякувала щирими словами учительському зборови за провід і науку. При роздачі сьвідцтва роздано ученицям в нагороду пильности книжки і образці, які на сю ціль жертвував Виділ Руского Товариства педагоґічного.

III. Курс популярний руского язика для дівчат мійських шкіл, в яких руского язика не учать.

В шкільнім році 1906/7 записало ся 85 дівчат. Наука відбувала ся два рази на тиждень в 3 відділах. Науку вели: С. Герусіньський в 2 відділах і М. Будичівна в 1 відділі.

IV. Курс для неграмотних.

Записаних учасників 144, науку ведено в 3 відділах на 3 степенях. Ціль науки осягнуло в кінцем курсу 60 дівчат і 35 мужчин. Учили: Герусіньський С., Будичівна М., Никифоровівна І.

V. Курс корепетиторський для учеників I кл. рускої гімназії.

Записаних 60 учеників. Науку вели два старші ученики з VIII кл., яких призначила Дирекція а оплачував Виділ Товариства.

За Виділ Руского Тов-а педагоґічного і дирекцію школи: о. І. Чапельський, др. М. Коцюба, др. О. Макарушка.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ

Готель, реставрація і каварня — ріг ул. Сикстускої і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 18. липня: Ром. Ліщинський з Комарна, др. Зенон Кузеля з Відня, о. Вас. Волошинський і Вол. Волошинський з Вербан, Йос. Коменда зі Сливки, Йос. Охримевич з Велдіжа, Ів. Червинський з Любачева, о. Ем. Попович з Дубова, о. Стеф. Лежогубський з Деятина, о. Мод. Собота з женою Мізуня, др. Йос. Криницький з Сянок, М. і О. Авдиківські зі Львова.

Colosseum
в пасажи Германів
при ул. Соняшній у Львові.
Нова сензацийна програма.

від 16. до 31. липня 1907.
Щоденно о год. 8. вечер представлено. В неділі і сьвята 2 представлено о 4. год. поцол. і о 8. год. вечером. Що п'ятниці High-Life представлено. Білети вчасніше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Іван Олійник
і
Володимир Сабарай
позолотарі
перебувають під сю пору в Верхраті, почта в місци.

За певну і добру льокацію поручаємо:

- 4 1/2% листи гіпотечні
- 4% листи гіпотечні
- 5% листи гіпотечні преміовані
- 4% листи Товариства кредитового земского
- 4% і 4 1/2% листи Банку кравого
- 4% позичку краву
- 4% облигації провінційні і вслякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнішим курсі деннім.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. амц.
БАНКУ
Гіпотечного.

При нагоді побуту у Львові поручаємо і просимо не залишити відвідати робітні нашого Товариства.

Одиноке Товариство
для розвою рускої штуки
у ЛЬВОВІ площа Бердардиньска ч. 8. (Краківський готель)

виконує у власній **Артистичкій різьбарско-позолотарській робітнї** по приступних цінах хороші, правдиво артистичні церковні предмети як: іконостаси, вітварі, кивоти, процесійні образи, проповідниці, рами до образів, всякі церковні образи і пр.

Народний стиль, народні мотиви, на жадане можемо примінити.
З замовленем належить звертати ся просто до Дирекції Товариства
у Львові, пл. Беркардиньска ч. 8. (Краківський готель).

ПРОСИМО СПРОБУВАТИ.

Перед відданем роботи просимо жадати від членів Товариства легітимації.